

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobců: a) X, nar. X, státní příslušník Ukrajiny, v České republice bytem X, b) nezl. X, nar. X, státní příslušník Ukrajiny, v České republice bytem X, za něhož jedná jeho zákonný zástupce X, c) nezl. X, nar. X, státní příslušník Ukrajiny, v České republice bytem X, za níž jedná její zákonný zástupce X, všichni zastoupeni Lenkou Vavřichovou, advokátkou, se sídlem Luční 2107, 511 01 Turnov, proti žalovanému Ministerstvu vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky, P. O. Box 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2016, č. j. OAM-1/ZA-ZA11-ZA15-2016,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 2. 2016, č. j. OAM-1/ZA-ZA11-ZA15-2016, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 14 dnů od právní moci rozsudku nahradit žalobcům k rukám zástupce žalobců Lenky Vavřichové, advokátky, se sídlem Luční 2107, 511 01 Turnov, náklady řízení ve výši 10.200 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žaloba a vyjádření žalovaného

Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky ze dne 16. 2. 2016, č. j. OAM-1/ZA-ZA11-ZA15-2016, které nabylo právní moci dne 7. 3. 2016, bylo podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobcům, když žádost žalobců o azyl byla shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona, neboť státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve znění pozdějších změn (dále též „nařízení č. 604/2013“ či „nařízení Dublin III“), je Polská republika.

Žalovaný zjistil, že žalobci byli v době, kdy učinili prohlášení o mezinárodní ochraně na území České republiky, držiteli schengenských víz vydaných Polskou republikou, a proto bylo nezbytné aplikovat kritérium dané článkem 12¹ nařízení č. 604/2013. Ostatně dne 21.1.2016 obdržel žalovaný informaci, že Polská republika uznala svou příslušnost k posouzení žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany.

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci včasnou žalobu, v níž nezpochybnili závěr žalovaného, že jsou držiteli schengenských víz vydaných Polskou republikou. Nezpochybnili ani to, že podle článku 12 nařízení č. 604/2013 je příslušná k posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu Polská republika, nicméně namítli, **že v Polské republice dochází k systematickým nedostatkům (pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů), které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie**, a proto žalovaný měl aplikovat článek 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013, dle kterého není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

¹ čl. 12 odst. 1, 2 nařízení č. 604/2013 zní:

1. Pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal.

2. Pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.

Žalobci poukazovali zejména na nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14, a na tři roky staré rozhodnutí nizozemského Court of Appeal (rozhodnutí z října roku 2013 označené jako AWB 13/11314), jehož text však k žalobě žalobci nepřiložili. Na podporu své argumentace „o systémových nedostacích v Polské republice“ žalobci citovali též dva roky starou zprávu European Council on Refugees and Exiles (ECRE) ze dne 10.1.2014 s názvem „*ECRE joins UNHCR calling on EU Member States to stop sending asylum seekers to Bulgaria under the Dublin Regulation*“ (viz <http://www.ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/555-ecre-joins-unhcr-in-calling-on-eu-member-states-to-stop-sending-asylum-seekers-to-bulgaria-under-the-dublin-regulation.html>), na jejímž konci bylo uvedeno, že „*ECRE also notes the growing number of cases in which national courts have ordered suspension of Dublin transfers to EU Member States, including Bulgaria, Hungary, Malta, Poland and Italy*“. Žalobci se dovolávali i tiskové zprávy Úřadu Vysokého komisaře pro uprchlíky z dubna 2015 (<http://www.unhcr-centraleurope.org/en/news/2015/ukrainians-rejected-at-home-but-poland-says-they-are-not-refugees.html>), z níž má být dle žalobců patrné, že orgány Polské republiky žadatele o azyl vrací, aniž by zhodnotili jejich případ.

V neposlední řadě žalobci poukázali na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) ze dne 4. 11. 2014 ve věci TARAKHEL proti Švýcarsku, v jehož odůvodnění (bod 120) ESLP konstatoval, že vzhledem k současné situaci v Itálii není nepodložená obava, že nikoliv zanedbatelná část žadatelů o azyl bude v této zemi ponechána bez ubytování, popř. bude ubytována v přeplněných zařízeních. Proto bylo povinností švýcarských orgánů vyžádat si ujištění od italských orgánů, že žadatelé o azyl budou přijati do zařízení, které je adaptováno na pobyt rodiny s dětmi.

Vzhledem k výše uvedenému a vzhledem k tomu, že polská pobytová střediska pro žadatele jsou dle žalobců „*přeplněná vzhledem k obrovskému množství žadatelů*“, je v nejlepším zájmu (čl. 3 Úmluvy o právech dítěte) nezletilých žalobců b) a c), aby azylové řízení bylo vedeno orgány České republiky.

V průběhu jednání před krajským soudem žalobci předložili soudu doplnění žaloby o 7 stranách a nově namítli (k tomu srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16), že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný řádně neproověřil podmínky v Polské republice, a to jak v obecné rovině, tak ve vztahu k žalobcům, rozhodnutí je téměř shodné s jinými rozhodnutími žalovaného vydanými v obdobných věcech. Při rozhodování navíc nebylo vůbec žalovaným přihlédnuto k nejlepšímu zájmu nezletilých žalobců b) a c), jak to vyžaduje článek 6 nařízení Dublin III, článek 3 Úmluvy o právech dítěte a článek 24 Listiny základních práv EU. Dále žalobci namítali, že nebyli v rozporu s § 51 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), vyrozměni o provádění důkazů listinami, o provedení důkazu listinami nebyl též učiněn záznam do spisu (§ 53 odst. 6 správního řádu). Žalobcům dokonce **nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu.**

Ze všech výše uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že dle jeho názoru žalobcům nelidské či ponižující zacházení ve smyslu zákona o azylu v Polské republice nehrozí. Polská republika je členem Evropské unie, státní moc zde dodržuje lidská práva a je schopná zajistit dodržování lidských práva právních předpisů, ratifikuje a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad dodržováním těchto práv. Polská republika je považována za bezpečnou zemi původu nejen Českou republikou, nýbrž i ostatními státy Evropské unie. Z tohoto pohledu není opodstatněný důvod k obavám z vycestování žalobců do Polské republiky. Pokud by se během pobytu v této zemi nějaké problémy vyskytly, mají žalobci možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné tamní orgány či instituce. Nebudou-li žalobci se svou žádostí v Polské republice úspěšní, mají možnost využít příslušných opravných prostředků. Tvrzení žalobců, že podmínky pro žadatele o mezinárodní ochranu jsou v Polské republice v rozporu s čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (a tudíž je potřeba aplikovat článek 3 odst. 2 Dublinského nařízení), považuje žalovaný za nadnesené a nedoložené. V této souvislosti žalovaný uvedl, že na úrovni Evropské unie, ať již jejich jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Polské republice, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jako nejvyšší orgán odpovědný za dohled nad dodržováním a naplňováním Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967, nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Polské republiky. Žalovaný v této souvislosti připomněl i to, že dle ustálené judikatury Ústavního soudu mučení, nelidské či ponižující zacházení musí dosahovat určitého minimálního stupně závažnosti, aby je bylo možno zahrnout pod rozsah článku 3 Úmluvy. Potenciální újma spočívající v nepříznivých životních podmínkách v polských azylových zařízeních z důvodu „obrovského množství žadatelů“ v této zemi, kterou v doplnění žádosti o přiznání odkladného účinku žaloby tvrdí žalobci, však takového stupně nedosahuje a neznamená, že by v Polské republice docházelo k porušování základních záruk a zásad azylového práva či k porušování lidských práv, jak se žalobci snaží naznačit. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

II.

Posouzení věci krajským soudem

V daném případě je nesporné, že žalobci vycestovali z vlasti dne 29. 12. 2015 a do České republiky přijeli osobním automobilem přes Polskou republiku na základě schengenského víza vydaného Polskou republikou (víza platná do 14. 1. 2016). Zde žalobce a) jménem svým a svých dětí (nezletilých žalobců b/ a c/) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Podle čl. 12 odst. 2 nařízení č. 604/2013 pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července

2009 o kodexu Společenství o vízech. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný zastupovaný členský stát.

Podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie (přímo použitelným předpisem Evropské unie je přitom myšleno nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 604/2013).

Z výše uvedeného je na první pohled zřejmé, že na základě pravidel pro určení příslušnosti členského státu obsažených v kapitole III, konkrétně čl. 12 odst. 2, nařízení Dublin III je k posouzení žádosti žalobců příslušná Polská republika, která ostatně již akceptovala příslušnost k posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu. Žalobci však (mimo jiné) tvrdili, že není možné je do Polské republiky přemístit, jinými slovy domáhají se aplikace výjimky z výše popsanych pravidel pro určení příslušnosti, konkrétně aplikace čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení Dublin III.

Podle čl. 3 odst. 1 věty druhé nařízení Dublin III *[ž]ádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Výjimku představuje situace popsaná v čl. 3 odst. 2 věty druhé, dle které [n]ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.*

Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku (ve skutkově obdobné věci) ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 – 37, uvedená úprava byla přijata v reakci na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 1. 2011, *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09) a judikaturu Soudního dvora Evropské unie (rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech *N. S. proti Secretary of State for the Home Department*, C-411/10, a *M. E. a další proti Refugee Applications Commissioner a Minister for Justice, Equality and Law Reform*, C-493/10, Sb. rozh., I-13905). **Soudní dvůr tedy již podal výklad pravidla unijního práva, které je v projednávané věci třeba aplikovat, byť tak učinil ještě dříve, než bylo zakotveno v nařízení Dublin III. V citované věci vycházel z toho, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a předpokladu, že zacházení s žadateli o azyl v každém členském státě splňuje požadavky Listiny základních práv Evropské unie, Ženevské úmluvy i Evropské úmluvy o lidských právech, jinými slovy na domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a žadatele o mezinárodní ochranu je do něj možné přemístit (body 75 až 80 rozsudku). Dovedil však, že tato domněnka je vyvratitelná, jelikož nelze vyloučit, že systém v praxi v určitém členském státě naráží na závažné funkční problémy, tudíž existuje riziko, že žadatelé o mezinárodní ochranu budou v případě přemístění do tohoto státu vystaveni zacházení, které je neslučitelné s jejich základními právy (bod 81).**

Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských

států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit (body 82 až 85). Je tomu tak pouze tehdy, kdy je třeba vážně se obávat, že dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení a podmínek příjmu žadatelů v příslušném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení (bod 86).

Krajský soud se již v srpnu roku 2015 (ve věci sp. zn. 61 Az 1/2015) obrátil na Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále též „Úřad“) s dotazem, zda v Polské republice dochází k systematickým nedostatkům (pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě), které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie. **Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v odpovědi ze dne 5. 8. 2015** (listy číslo 46 až 48 spisu zn. 61 Az 1/2015, zpráva byla čtena v průběhu soudního jednání) uvedl:

„Ke třetímu dotazu Vám posíláme zprávu o přijímacích podmínkách a kvalitě řízení o udělení MO v Polsku, která byla vypracována tamním zastoupením UNHCR. Z této zprávy vyplývá, že přijímací podmínky v Polsku jsou skromné, nicméně dostačující. Žadatelé o azyl v Polsku mají nárok na ubytování v pobytových střediscích, přístup ke zdravotní péči, finanční příspěvek a děti mají nárok na bezplatnou školní docházku. Žadatelé si rovněž mohou zvolit variantu vlastního ubytování mimo střediska pouze s malým finančním příspěvkem. Tuto variantu preferují 2/3 žadatelů, včetně většiny Ukrajinců.

Samotné řízení o udělení MO i přes některé monitorované nedostatky, např. v kvalitě překladu doložených materiálů nebo poskytování všech důležitých informací žadatelům, splňuje základní standardy. Nejvíce problematickými aspekty zůstávají nedostatečné zajištění bezplatné právní pomoci žadatelům o azyl a nevyhovující systém identifikace zranitelných skupin.“

S ohledem na námitky žalobců se krajský soud i v této věci dotázal Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, zda se od srpna roku 2015 situace v Polské republice nezměnila, přičemž bylo krajskému soudu dne 29. 4. 2016 sděleno, že se „materiální přijímací podmínky oproti situaci vykreslené v naší odpovědi ze srpna 2015 výrazně nezměnily“ a že „k otázce azylového řízení lze obecně shrnout, že netrpí systémovými nedostatky“ (odpověď založena na listech číslo 50 až 52 soudního spisu a byla čtena v průběhu soudního jednání).

Ze stránek UNHCR (http://popstats.unhcr.org/en/asylum_seekers_monthly) krajský soud dále zjistil (tiskové výstupy jsou založeny v soudním spise a byly čteny v průběhu soudního jednání), že ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2015 je dokonce počet žadatelů o azyl v Polské republice v prvním čtvrtletí roku 2016 výrazně nižší (za prvé 4 měsíce roku 2015 bylo evidováno 1 894 žádostí, za prvé čtyři měsíce roku 2016 je evidováno 1 278 žádostí).

Ani z jiných zpráv o polském azylovém systému (srov. např. zprávu Helsinki Foundation for Human Rights dostupnou např. na <http://www.asylumineurope.org/reports/country/Poland/asylum-procedure/procedures/dublin> či

procedure/procedures/regular-procedure) krajský soud nezjistil nic, co by jej mělo vést k závěru, že žalovaný měl aplikovat čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení Dublin III.

Nelze samozřejmě vyloučit, že v některých případech může dojít k porušení základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu, jak však bylo výše uvedeno, ne každé takové porušení vede k závěru, že žadatele nelze do této země přemístit. Musela by existovat vážná obava, že se jedná o systematické nedostatky. Je přitom zřejmé, že excesivní a ojedinělé případy nemohou obavu o takových nedostacích založit (shodně srov. bod 37 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 – 37).

Výše popsaná aktuální skutková zjištění krajského soudu nebyla nijak zpochybněna ani důkazy předloženými žalobci.

Žalobci zmíněné rozhodnutí nizozemského Court of Appeal (rozhodnutí z října roku 2013 označené jako AWB 13/11314) je téměř tři roky staré, navíc žalobci k žalobě nepřiložili jeho text, krajský soud proto mohl vycházet jen ze stručného komentáře na <http://www.asylumineurope.org/reports/country/Poland/asylum-procedure/procedures/regular-procedure#sthash.gaDcECho.dpuf>. Z tohoto komentáře soud zjistil, že zmiňovaným rozhodnutím mělo být v konkrétní věci rozhodnuto o dočasném pozastavení předání žadatele o azyl do Polské republiky z toho důvodu, že žadatelé o azyl v Polské republice mají sice možnost podat proti zamítavému správnímu rozhodnutí o žádosti o azyl žalobu, ta ale nemá odkladný účinek. Odkladný účinek sice žalobě může být soudem přiznán, není však vyloučeno, že před přiznáním odkladného účinku mohou být žadatelé deportováni, což dle výše zmíněného rozhodnutí může být považováno za porušení článku 47 Listiny základních práv Evropské unie. K tomu krajský soud uvádí, že v tom, že správní žaloba nemá v Polské republice ex lege odkladný účinek, porušení článku 47 Listiny základních práv Evropské unie nespátřuje, neboť žadatelé o azyl mají možnost o přiznání odkladného účinku správní soud požádat (jak to ostatně učinili žalobci v nyní projednávané věci), přičemž žalobci nedoložili, že by v současné době v Polské republice docházelo k deportaci neúspěšných žadatelů o azyl před rozhodnutím správních soudů o jejich návrhu na přiznání odkladného účinku.

Žalobci citovali též dva roky starou zprávu European Council on Refugees and Exiles (ECRE) ze dne 10. 1. 2014 s názvem „*ECRE joins UNHCR calling on EU Member States to stop sending asylum seekers to Bulgaria under the Dublin Regulation*“ (viz <http://www.ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/555-ecre-joins-unhcr-in-calling-on-eu-member-states-to-stop-sending-asylum-seekers-to-bulgaria-under-the-dublin-regulation.html>), na jejímž konci bylo uvedeno, že „*ECRE also notes the growing number of cases in which national courts have ordered suspension of Dublin transfers to EU Member States, including Bulgaria, Hungary, Malta, Poland and Italy*“. Tato zpráva je jednak zjevně neaktuální, jednak soudní rozhodnutí v ní zmiňována nejsou nijak blíže identifikována, přičemž žalobci soudu nepředložili jediné aktuální rozhodnutí soudního orgánu členské země Evropské unie, Evropského soudního dvora či Evropského soudu pro lidská práva, z něhož by plynulo, že v Polské republice v současnosti dochází k systematickým nedostatkům (pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů), které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ani krajskému soudu žádné takové rozhodnutí není známo.

Konečně se žalobci dovolávali i zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z dubna 2015 (<http://www.unhcr-centraleurope.org/en/news/2015/ukrainians-rejected-at-home-but-poland-says-they-are-not-refugees.html>), z níž má být patrné, že orgány Polské republiky žadatele o azyl vrací, aniž by zhodnotili jejich případ, nicméně z textu zprávy citované takovýto paušální závěr neplyne. Z textu zprávy je patrné, že orgány veřejné moci Polské republiky argumentují v zamítavých rozhodnutích možností vnitřního přesídlení, neboť ozbrojeným konfliktem je dotčena pouze část území Ukrajiny. Možností vnitřního přesídlení u žadatelů o azyl z Ukrajiny ovšem (zcela správně) argumentují i české správní orgány a jejich závěry jsou opakovaně aprobovány Nejvyšším správním soudem (z poslední doby srov. např. bod 17 odůvodnění usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23).

V této souvislosti krajský soud dodává, že případným navrácením žalobců na Ukrajinu by nedošlo k porušení zásady *non-refoulement*, protože před odchodem z vlasti žili v Zakarpatské oblasti nacházející se na západě Ukrajiny a válečný konflikt se týká jen východní části země (Doněcké a Luhanské oblasti), které jsou zasaženy mezinárodním ozbrojeným konfliktem. V souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu nelze současný konflikt na Ukrajině klasifikovat jako totální, tedy takový, kdy by každý civilista byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy, a je lokalizován ve východní části země (srovnej např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS, usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, a mnohé další). Soudu přitom nejsou známy skutečnosti, pro které by bylo třeba tento závěr přehodnocovat.

Novinové články (např. Refugees live in substandard housing conditions apod.) předložené žalobci při jednání dne 6. 5. 2016 **nejsou relevantním zdrojem informací** (shod. bod 36 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 – 37), nadto se netýkají postavení žadatelů o azyl, nýbrž ubytování osob, kterým již byl azyl udělen.

Nález Ústavního soudu ze dne 18. září 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14, se týkal náležitostí rozhodnutí správního soudu o odkladném účinku, v odůvodnění rozhodnutí TARAKHEL proti Švýcarsku se Evropský soud pro lidská práva vyjadřoval zejména k situaci v Itálii v roce 2012, nikoliv k situaci v Polské republice v roce 2016.

Krajský soud proto uzavírá, že v Polské republice nedochází k systematickým nedostatkům (pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů), které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, a proto žalovaný správně neaplikoval článek 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Ke shodnému závěru ostatně dospěl již Nejvyšší správní soud odůvodnění rozsudku ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 – 37.

Důvodná není ani námitka žalobců, že nebyl vyhotoven záznam o provedení důkazu listinami. Ustanovení § 53 odst. 6 správního řádu se nevztahuje na všechny písemnosti (dokumenty či listiny), které jsou součástí spisu a které slouží jako podklad pro rozhodnutí. Sepsání protokolu o provedení důkazu listinou má význam především u „listin“ podle odst. 1

tohoto ustanovení. Takový postup by zcela postrádal význam v případě, kdy určitá listina je a po celou dobu správního řízení (a i poté) zůstane součástí spisu, na základě čehož mají účastníci řízení možnost se s ní na základě § 38 seznámit – pouhé přečtení takové listiny nebo sdělení jejího obsahu neznamena z hlediska listiny samotné žádnou „přidanou hodnotu“ (srov. Vedral J. Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2012, str. 536 – 537, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21.8.2014, č. j. 10 As 16/2014 – 25, a ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 23/2013 - 53).

Jde-li o aplikaci § 51 odst. 2 správního řádu, pak je třeba uvést, že § 51 odst. 2 správního řádu nedopadá na případy, kdy správní orgán provádí mimo ústní jednání důkaz listinou (srov. bod 12 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012 – 40, jakož i rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 1. 2016, čj. 52 A 84/2015 – 61), neboť při dokazování prostřednictvím písemných podkladů jsou práva účastníka řízení zajištěna postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu. **V daném případě však žalobcům nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jak žalobci namítali, čímž došlo ze strany žalovaného k porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Při zjišťování skutkové podstaty tak byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí. Již jen z tohoto důvodu je krajský soud povinen žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušit (§ 76 odst. 1 písm. c/ s. ř. s.). Shodně v minulosti ostatně rozhodl i Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2012, č. j. 4 Azs 24/2012 – 22).**

K námitce, že žalované rozhodnutí je téměř shodné s jinými rozhodnutími žalovaného vydanými v obdobných věcech, je třeba uvést, že orgány veřejné moci jsou povinny o skutkově a právně podobných případech rozhodovat podobně, což v praxi vede k tomu, že vychází ze svých dřívějších rozhodnutí a přejímají již uplatněnou argumentaci. Takový postup rozhodně nelze považovat za nežádoucí (k tomu srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 4 Ads 48/2009 – 71), pokud ovšem nevede k paušalizaci a k potlačení individuálního přístupu ke každé projednávané věci. K tomu však v projednávané věci došlo, když žalovaný nepřihlédl ke všem specifickým (výjimečným) okolnostem projednávaného případu a tyto specifické okolnosti řádně nezhodnotil, zejména pak ne z pohledu článku 6 odst. 1 nařízení Dublin III (ve spojení s čl. 17 nařízení Dublin III).

Dle citovaného ustanovení nařízení Dublin III mají mít členské státy na mysli během všech řízení podle tohoto nařízení především zájem dítěte, přičemž zásada „nejlepšího zájmu dítěte“ by měla mít přednost před veškerým vnitrostátním i mezinárodním právem (srov. – mutatis mutandis - stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 15. 10. 2014 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení č. 604/2013, pokud jde o určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nezletilé osoby bez doprovodu, která nemá žádného rodinného příslušníka, sourozence nebo příbuzného oprávněně pobývajícího na území některého členského státu, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52014AE4595>).

V daném případě nebylo sporné, že žalobkyně a) přicestovala do České republiky se dvěma malými dětmi - dvouletou dcerou a jedenáctiletým synem (žalobci b/ a c). Žalobci mají v České republice osobu blízkou, u které bydlí, která se o ně stará

(materiální a psychická podpora), zprostředkovává žalobcům kontakt s okolním světem, zejména s úřady (plní funkci tlumočnicka), přičemž zázemí poskytnuté touto osobou (jedná se o paní X, která má v České republice povolen trvalý pobyt a účastnila se všech soudních jednání v této věci /pozn. krajského soudu/) dává žalobcům pocit bezpečí, o který by v případě přesunu do Polské republiky přišli, a zejména nezletilí žalobci b/ a c/ by byli vystaveni značnému stresu. Ze spisu je navíc zřejmé, že nezletilému žalobci a/ (X, nar. X) byl rozhodnutím ze dne 11. 1. 2016 povolen přestup na základní školu v X. K těmto zvláštním okolnostem při svém rozhodování žalovaný vůbec – jak žalobci důvodně namítali - v rozporu s článkem 6 odst. 1 nařízení Dublin III, článkem 3 Úmluvy o právech dítěte a článkem 24 Listiny základních práv EU nepřihlédl (zůstaly zcela stranou hodnotících úvah žalovaného, které soud není oprávněn nahradit úvahami svými) a jím provedené posouzení věci je proto neúplné (nebyla zvážena možnost aplikace čl. 17 nařízení Dublin III), a tudíž i nesprávné. Při rozhodování by měly být vždy zohledněny zvláštní potřeby dětí, jakož i jejich mimořádná zranitelnost (srov. např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci TARAKHEL v. Švýcarsko, stížnost č. 29217/12, bod 188 a 119 odůvodnění).²

III.

Závěr a náklady řízení

Jelikož žaloba byla důvodná, krajský soud žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a vady řízení zrušil (výrok I). Současně úspěšným žalobcům (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) přiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) tvořených:

- a) odměnou advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby, účast na jednání před soudem dne 6. 5. 2016 /§ 11 vyhl. č. 177/1996 Sb./) dle § 7 bodu 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 9.300 Kč (3 x 3.100 Kč),
 - b) paušální náhradou hotových výdajů advokáta za 3 úkony právní služby po 300 Kč ve výši 900 Kč (převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby, účast na jednání před soudem dne 6. 5. 2016 /§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./).
- Náhrada jiných nákladů nebyla žalobci požadována.

Celkové náklady řízení tedy činí 10.200 Kč.

Platební místo („k rukám zástupce žalobců“) bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta ke splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.

² Srov. též doporučení UNICEF dostupné na <https://data.unhcr.org/mediterranean/download.php?id=1065> (strana 3, bod 9). Zde se praví: „When it is considered in the best interests of the child, States should make use of the discretionary clause and consider promptly an application lodged by a child, without looking for responsibility in other States. UNICEF recommends using the discretionary clause to avoid transfer to another State when the child would benefit from a network and other elements supporting his/her potential integration, in line with the child's best interests.“

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 9. května 2016

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová